

7. TERMINOEN GLOSARIOA

A

Abortu eta antzutze behartuak

Emakume bati bere aurretiazko eta informatutako baimenik gabe abortu bat eragitea eta/edo ebakuntza kirurgiko bat egitea helburu edo emaitza izanik, emakume bati modu naturalean ugaltzeko gaitasunari amaiera ematea, haren aurretiazko eta informatutako baimenik gabe edo prozedura ulertu gabe.

Iturria: 2011ko Istanbulerako Hitzarmenetik egokitua.

Arriskupeko adingabeak

Euren etxeetan indarkeria zuzenean jasaten duten haurrak. Bertan, zapalketako eta kontroleko egoeretan murgilduta egoten dira, eta etxe barruko botere-abusuan eta desberdinkerian oinarritutako harremana bizitzen dute. Zenbait autorek (G. Holden) arrisku hori sor daitekeen moduak sailkatzen dituzte: perinatala, emakume batek haurdunaldian jasaten duen indarkeria fisiko edo psikologikoari dagokionean; esku-hartzearen ondoriozkoa, haurra zerbait egiten edo esaten saiatzen denean biktima babesteko; biktimizazioaren ondoriozkoa, adingabea indarkeria psikologiko edo fisikoaren xede denean emakume heldu batenganako erasoan; lekuko gisa, eraso fisikoak eta/edo hitzezkoak zuzenean ikusten dituenean; eztabaidak eta borrokak entzutearen ondoriozkoa; ikusten direnean erasoaren zuzeneko ondorioak —ubeldurak eta zauriak, hautsitako objektuak eta altzariak, jende arrotzaren presentzia (osasun-langileak, polizia, etab.), erreakzio emozional biziak helduengan, etab.—; amaren eragin fisiko edo emozionalaren ondoriozko aztarnak jasateagatik; gertatutakoaren lekukotasunak entzuten dituenean helduen artean; ezjakintasunaren ondorioz, emakumearen aurkako indarkeria-ekintzak adingabeak bertan ez daudenean edo familia-etxetik urrun gertatzen direnean.

Iturria: Sanmartín et al.ek haurrenganako tratu txar moten inguruko lanetik egokitua: Informe del Centro Reina Sofía sobre el Maltrato Infantil en la familia en España. Osasun, Gizarte Politika eta Berdintasun Ministerioa (2011).

http://www.observatoriodelainfancia.mscbs.gob.es/productos/pdf/malt2011v4_total_100_acces.pdf

<https://investe.es/menores-expuestos-a-violencia-de-genero/>

B

Baimendu gabeko pornografia

Ziberesplotazio edo “mendeku pornografiko” gisa ere ezagutzen da. Baimendu gabeko pornografiak berekin dakar argazki edo bideo sexualki esplizituak linean

banatzea, irudietan agertzen den pertsonaren baimenik gabe. Ekintza horien egilea bikotekide ohi bat izaten da, aurreko harreman batean irudiak edo bideoak lortzen dituen eta, horien bidez, asmoa duena biktima jendaurrean lotsaraztea eta umiliatzea, harremanari amaiera emateagatik mendekua hartzeko.

Iturria: EIGE (European Institute for Gender Equality).

E

Egiturazko indarkeria

Egile argirik gabeko indarkeria, gizarte baten egituraren sartuta dagoena eta hark berezkoa duena. Sarritan emakumeengana zuzentzen da eta genero-sozializazioaren, genero-estereotipoen eta indarkeria-mehatxu iraunkorraren bidez eusten zaio. Forma horiek guztiek maltzurki identifikatzen dituzte emakumeak mendekotzat, eta eragina dute haien ekintzetan, maila guztietan. Hortaz, egiturazko indarkeria ulertzen da esplotazio sozialtzat eta botere desorekatutzat (eta, ondorioz, bizitza-aukera desorekatutzat), eta horiek ordena sozialaren parte bihurtzen dira. Emakumeen aurkako indarkeriari dagokionez, egiturazko desberdinkeriak eta botere-desorekak emakumeen mendekotasun sozialerako baldintzak sorrarazten dituzte.

Iturria: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Ekonomia- eta ondare-indarkeria

Diruaren eta/edo ondarearen erabilera eta banaketa eskuratzea galarazten duen edo kontrolatzea dakarren egintza oro, eta ekonomia- edo ondare-baliabideak eskuratzeaz gabetzeko mehatxua dakarrena ere.

Iturria: Lanketa propioa.

Emakumeen ahalduntzea

1. Ahalduntzea terminoa ingelesezko "empowerment" kontzeptuaren itzulpen literala da, eta pertsonak edo taldeek "ahalmen gehiago izatea" esan nahi du, hau da: posizio sozial, ekonomiko eta politikoa indartzea. Emakumeen eta gizonen berdintasunaren testuinguruan, emakumeek beren buruen eta taldearen kontzientzia hartzearen prozesuarekin dago lotuta; kontzientzia hartzeak aukera ematen die erabakiak hartzeko prozesuetan parte-hartze handiagoa izateko, agintera errazago sartzeko eta eragin handiagoa izateko (Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako IV. Plana).
2. Emakumeek beren bizitzetan aukeraketa estrategikoak egiteko gaitasun gehiago izatea gaitasun hori mugatuta egon ohi zen testuinguruetan;

hori ere esan nahi du. (INSTRAWtik hartua. Kabeer, N. "Reflections on the Measurement of Women's Empowerment"en dago oinarrituta).

3. Genero-ikuspegiaren kontzeptu nagusia. Emakumeen posizio sozial, ekonomiko eta politikoa indartzea hartzen du barne. Bere helburua sexuen arteko botere-harremanak gutxitu edo ezabatzea da. Garrantzitsua da botere terminoa "zerbaitetarako botere" gisa erabiltzen dela azpimarratzea —adibidez, gizarte-harreman batzuetan edo guztietan eragina, boterea eta buruzagitza izateko bakoitzaren gaitasun eta trebetasunak aintzat hartzea eta horren arabera aritzea—, eta ez beste pertsonengan izan dezakegun boterearen arabera ("Aurrekontu Publikoak Genero Klabeak", Emakunde).

Iturria: Emakunde.

http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/politicas_evaluaciones_2/es_def_adjuntos/GLOSARIO%20DEFINITIVO%20web.htm

Emakumeen aurkako indarkeria

Emakumeen aurkako indarkeriatzat jotzen da sexuaren arrazoiagatik eragiten den indarkeriazko edozein ekintza, edota berekin dakarrena edo ekar dezakeena kalte fisikoa, sexuala edo psikologikoa nahiz sufrimendua emakumearentzat; barne direla ekintza horiek gauzatzeko mehatxuak, hertsapena edo askatasunaren gabetze arbitrarioa bizitza publikoan nahiz pribatuan. Termino horrekin adierazten da, baita ere, bikotekidearen edo bikotekide ohiaren esparrutik haratago eragiten den indarkeria, batzuetan "indarkeria matxista" deritzona. Hala, kontzeptu horren bidez adierazten dira Istanbulleko Hitzarmenean (2011) jasota daude emakumeen diskriminazioan oinarritutako indarkeria-modu guztiak.

Iturria: Egokitua 4/2005 Legetik, otsailaren 18kotik, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakotik. EHAA, 42.a, 2005eko martxoaren 2koa, Istanbulleko Hitzarmena (2011) eta Madrilgo Genero Berdintasunerako Plan Estrategikoa (2018-2020). http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_guias2/es_emakunde/adjuntos/29.guia.deporte.pdf

<https://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/IgualdadDeOportunidades/Publicaciones/Plan%20Estrategico%20para%20la%20igualdad%202018-2020/ficheros/ANEXOIIIGLOSARIOCONCEPTOS.pdf>

Emakumeen genitalen mutilazioa

Emakume baten ezpain handien, ezpain txikien edo klitoriaren erabateko eszisia, infibulazioa nahiz beste edozein mutilazio; emakumea behartzea ezpain handien, ezpain txikien edo klitoriaren erabateko eszisiaoren, infibulazioaren nahiz beste edozein mutilazioaren mende jartzera; eta neska bat bultzatzea edo behartzea adierazitako edozein ekintzaren mende jartzera nahiz horretarako baliabideak ematea.

Iturria: 2011ko Istanbulleko Hitzarmenetik egokitua.

Etxeko indarkeria

Familiaren baitan edo etxean edota ezkontide nahiz izatezko bikotekide izandakoen edo egungoen artean izaten diren indarkeria fisiko, sexual, psikologiko edo ekonomikoak; kontuan hartu gabe delituaren egileak biktimarekin etxe bera partekatzen duen edo partekatu izan duen.

Iturria: Istanbulleko Hitzarmena, 2011.

Europako Kontseiluaren Hitzarmena, emakumeen aurkako indarkeria eta etxeko indarkeria prebenitzeari eta haren aurka borrokatzeari buruzkoa, edo Istanbulleko Hitzarmena (2011)

<https://www.boe.es/boe/dias/2014/06/06/pdfs/BOE-A-2014-5947.pdf>

Europaren esparruan, emakumeen aurkako indarkeriaren arloan, lehen tresna loteslea da; baita hedadura handieneko nazioarteko ituna ere, bi indarkeria mota horiek berekin dakarten giza eskubideak larriki urratzeari aurre egiteko, eta emakumearenganako indarkeriarekiko zero tolerantzia sustatzeko.

Europako Kontseiluaren Hitzarmena, emakumeen aurkako indarkeria eta etxeko indarkeria prebenitzeari eta haren aurka borrokatzeari buruzkoa (Istanbulleko Hitzarmen gisa ere ezaguna da), 2011ko maiatzaren 11n Istanbulen sinatutakoa, oro har indarrean jarri zen 10 estatu kideek berori berrestearekin batera (Espainiak 2014ko abuztuaren 1ean berretsi zuen). Haren ekarpen handiena da emakumearen aurkako indarkeria dagoela onartzea, bere forma guztietan (indarkeria fisikoa, psikologikoa eta sexuala; bortxaketa; emakumeen genitalen mutilazioa; ezkontza behartua; jazarpena; abortu behartua; eta antzutze behartua); eta hori giza eskubideak urratzea dela, eta, baita ere, diskriminazio-era bat. Gainera, estatuak arduraduntzat hartzen dira behar bezala erantzuten ez badute.

Iturria: Lanketa propioa.

Ezkontza behartua

Heldu bat edo adingabe bat ezkontzera behartzea, eta heldu bat edo adingabe bat engainatzea, hura bizi den leku edo estatu baten bestelako lurralde batera eramateko, hura ezkontzera behartzeko asmoarekin.

Iturria: 2011ko Istanbulleko Hitzarmenetik egokitua.

G

Generoa

Sozialki eraikitako zereginak, portaerak, jarduerak eta eskuduntzak, gizarte jakin batek eta garai zehatz batean emakumeen edo gizonen berezkozat jotzen dituenak, eta sozializazio-prozesuaren bidez ikasten direnak.

Iturria: 2011ko Istanbulleko Hitzarmenetik egokitua.

Genero-indarkeriaren zikloa

Indarkeriazko elkarreraginak sortzen diren hiru faseetako bakoitza. Horiek lotu egiten dira tratu txarren emailearen eta emakumearen (eta horren ardurapean dauden adingabeen edo mendekotasuna duten pertsonen) artean ezartzen diren botere-harremanetan tirabira areagotzearekin. Hauek dira hiru faseak: tirabira metatzen den fasea; indarkeriak eztanda egiten duen fasea (fase larritzat edo lehertze-fasetzat ere ezagutzen da); eta damutze-fasea (lasaitasun-fasetzat edo eztei-bidaiaiko fasetzat ere ezagutzen da).

Iturria: Lanketa propioa.

Gizakien salerosketa

Pertsonak erakartzea, garraiatzea, lekualdatzea edo hartzea, barne dela pertsona horien gaineko kontrola trukitzea edo transferitzea, indarkeria, larderia edo engainua erabiltzen denean, edota nagusitasun-egoeraz nahiz biktima baten beharraz edo zaurgarritasunaz abusatzen denean, biktima nazionala nahiz atzerritarra izan; edota ordainketak edo mozkinak ematea edo jasotzea bitarteko denean, biktimaren gainean kontrola duen pertsonaren baimena lortzeko.

Iturria: Lanketa propioa.

Gorroto-indarkeria edo gorrotoaren, aurreiritziaren edo intolerantziaren ondoriozko krimenak

Honela definitzen dira: biktimaren ezaugarri batekiko aurreiritziaren, intolerantziaren edo gaitzespenaren ondorioz egindako delituak (fisikoak, psikologikoak, azpiegiturakoak edo propagandakoak). Ezaugarri hori izan daiteke erlijio-sinesbidea, sexu-orientazioa, jatorrizko herrialdea, genero-identitatea edota biktima talde jakin bateko partaide egiten duen beste ezaugarri bat.

Iturria: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Grooming

Cybergrooming, childgrooming (adingabeenganako sexu-abusua) edo engainu pederasta ere deitzen zaio, eta honako hau adierazten du: heldu bate —oro har, identitate faltsuaz— egiten duen jazarpena testuinguru birtual batean; horren bidez, adingabe baten konfiantza lortu ondoren, adingabea hertsatzen du gogobetetze sexualaren helburuarekin, adingabearenganako sexu-abusurako nahiz beste fabore sexual batzuk lortzeko, haren irudi erotikokoak edo pornografikoak eskuratzearen.

Iturria: Lanketa propioa.

H

Haurrenganako tratu txarra

Adingabe baten aurka eragiten den edozein eratako indarkeria. Bere baitan hartzen ditu adingabeei kaltea eragiten dieten ekintzak eta/edo omisioak, direla fisikoak (tratu txar fisikoa), kalte emozionalak, kalte kognitiboak nahiz portaerakoak (tratu txar psikologikoa edo emozionala). Haurrenganako tratu txartzat hartzen dira, baita ere, zabarkeriako ekintzak (zabarkeria ulertuta beharrezko zainketak ez ematea edo oinarritzko premiak ez betetzea, barne direla elikadura, higiena, klimara egokitutako arropa, asistentzia eta osasun-zainketak, besteak beste); adingabeen garapenerako funtsezko arretari kalte egiten diotenak; eta abandonua eta sexu-abusua ere.

Iturria: Sanmartín et al.en haurrenganako tratu txar moten inguruko lanetik egokitua: Informe del Centro Reina Sofía sobre el Maltrato Infantil en la familia en España. Osasun, Gizarte Politika eta Berdintasun Ministerioa (2011).

http://www.observatoriodelainfancia.mscbs.gob.es/productos/pdf/malt2011v4_total_100_acces.pdf

Indarkeria espiritual

Emakumeen sinesmen kulturalak edo erlijiosoak suntsitzea, zigorraren, barregarri uztearen edo haien sinesmen-sistema propioaz bestelako sistema bat ezartzearen bidez. Bere baitan hartzen du emakumeen sinesmen kulturalak edo erlijiosoak azpiratzea eta ezkutaraztea edota haiek ikuspegi etnozentrikotik analizatzea.

Iturria: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeria fisikoa

Emakumeengan kalte eta lesio fisioak eragiten dituen edo eragin ditzakeen nahita gauzatutako ekintza oro. Bere baitan hartzen du indar fisikoa edo objektuak erabiltzea emakumeen osotasun fisikoaren aurka eraso egiteko (bultzadak, ile-tiratzeak, belarrondokoak, kolpeak, ostikoak, atximurkadak, hozkak, erredurak, genitalen mutilazioa, tortura, itotzea, sastakatzea, erailtzea, etab.).

Iturria: Hauetatik egokitua: Istanbuleko Hitzarmena (2011) eta EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeria kulturala

Kulturaren eta gizarte-bizitzaren alderdiak; erlijioak, ideologiak, hizkuntzak, arteak eta zientziak eredutzat finkatutakoak, zuzeneko edo egiturazko indarkeria

justifikatzeko edo legitimatzeko erabil daitezkeenak; horrela, zuzeneko edo egiturazko indarkeria kaltegarria ez dela emateko, edo zuzentzat ere hartzeko.

Iturria: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeria matxista

Indarkeria matxista da: emakumeen, nesken eta arautegitik kanpoko genero-identitatea eta/edo sexualitatea duten pertsonen duintasunari, estimuari eta osotasun fisiko eta mentalari kaltea eragiteko laguntzen duten ekintzak. Egiturazko indarkeria mota bat da, gizarte guztietan eta gizartearen eremu guztietan azaltzen delako, nahiz eta maila desberdinetan gertatzen den eta mekanismo desberdinak erabiliz, hainbat gairen arabera, hala nola arraza, maila eta talde etniko jakin baten partaide izatea.

Indarkeria hori patriarkatuak ezartzen duen desberdintasunaren adierazpena da, eta, era berean, patriarkatuaren jarraipena bermatuko duen tresna da. Hiru eremuren bitartez antolatzen da: indarkeria sinbolikoa, aurreiritziak eta idearioa sortzen dituena; egiturazko indarkeria, diskriminazioa bermatzen duten erakunde guztiekin; eta indarkeria materiala, zuzeneko indarkeriaren adierazpen zehatz guztietan.

Iturria: Asiloari buruzko hiztegia, CEAR Euskadi (2014).

<http://diccionario.cear-euskadi.org/eu/violencia-machista/>

Indarkeria politikoa edo instituzionala

Kode bikoitza erabiltzean datza. Horren bidez, legitimatu egiten da indarkeria-forma edo -adierazpenen bat eta, aldi berean haren beste forma batzuen aurka borrokatzen da. Indarkeriaren aurka ez jardutea, halaber, bete indarkeria-forma bat da. Agertzen da instituzioek (hezkuntzakoek, legegintzakoek, judizialek, etab.) berdintasun-politkarik garatzen ez dutenean edo behar adina garatzen ez dutenean, indarkeriari aurrea hartzeko programarik abian jartzen ez dutenean, indarkeria baimentzen dutenean eta/edo hura jasaten duten emakumeak babesten ez dituztenean, etab.

Iturria: Hemendik egokitua: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeria psikologikoa

Pertsona baten osotasun psikologikoaren aurka larriki eraso egitea, hertsapen edo mehatxu bidez; hala nola: ekintza, normalean hitzezkoa edo ekonomikoa, emakumeengan kalte psikologikoa sorrarazten duena edo sorraraz lezakeena. Bere baitan hartzen du kontrol- eta komunikazio-mekanismoak erabiltzea, haien osotasun psikologikoaren aurka eraso egiten dutenak, baita haien autoestimua

edo kontsiderazioaren aurka ere (bai publikoa, bai pribatua), besteen aurrean. Horien artean, honako hauek daude: emakumea gutxiestea, laidotzea, egiten duena mespretxatzea; errudun sentiaraztea; esklaboa balitz bezala tratatzea; haren fisikoaren inguruko iruzkin lotsagabeak egitea; jendaurrean edo pribatuan umiliatzea; ospe txarra sortzea; behartzea kontuak ematera beste pertsona batzuekiko bere harremanen edo kontaktuen inguruan; bere lagunekin haustera behartzea; beste sexuko pertsonekin hitz egitea debekatzea; haren lagunetik jelosia erakustea; broma edo txiste matxistak edo eduki iraingarrikoak egitea; bere ekarpenak edo lanak gutxiestea; irain publikoak edo pribatuak egitea; mehatxatzea eta beldurtzea; xantaia emozionala egitea; bere buruaz beste egiteko mehatxuak egitea beregandik banantzeko nahia adierazten badu; etab.

Iturria: Hauetatik egokitua: Istanbulko Hitzarmena (2011) eta EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeria sinbolikoa

Indarkeria leuna, ikusezina, orokortua, okerreko onarpenaren eta kognizioaren, ezagutzaren eta sentimenduaren bitartez egiten dena; sarritan, menderatutako pertsonen nahi gabeko baimenarekin edo konplizitatearekin.

Pertsonen ekintza-moduetan eta ezagutza-egituretan sartuta dago, eta gizonen menderatzea bereizgarri duen ordena sozialaren zilegitasunaren espektroa ezartzen du. Indarkeria sinbolikoaren adierazpenek egiturazko eta zuzeneko indarkeria onartzen dute.

Iturria: Hemendik egokitua: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Indarkeriaren biktima den emakumea

Generoan oinarritutako indarkeria-ekintzen mende dagoen emakume oro, ekintza horiek emakumearentzat dakartzatenean edo ekar ditzaketenean kalte edo sufrimendu fisikoak, sexualak, psikologikoak edo ekonomikoak, barne direla ekintza horiek gauzatzeko mehatxuak, hertsapena edo askatasunaren gabetze arbitrarioa bizitza publikoan nahiz pribatuan.

Iturria: 2011ko Istanbulko Hitzarmenetik egokitua.

L

Lesioen parte genero-indarkeriagatik

Dokumentu mediko-legala da. Honen bidez, osasun-profesionalak osasun-informazioa helarazten dio agintaritzari judizialari, genero-indarkeriako delitu bat egon daitekeela jakinarazteko eta indarkeriako auzitegietako medikuek kalitatezko peritu-txostena egin ahal izateko; horretan lesioak balora daitezen eta

emakumeari babes egokia eman diezaioten. Genero-indarkeriaren ondoriozko lesioen parteak, lesio orokorren parteak ez bezala, ofizioz aktibatzen du zigor-espeditente judizial bat, biktimaren borondatea kontuan hartu gabe.

Iturria: Lanketa propioa.

O

Onik atera den emakumea

Genero-indarkeria jasan duen eta bere biktima-rola gainditu duen emakumea, genero-indarkeriak beregan eragindako kalteak konpontzen zentratuta dagoena bere erabateko ongizatea lortzeko.

Iturria: Lanketa propioa.

S

Salaketa genero-indarkeriagatik

Egintza honen bidez, agintaritza judizialari jakinarazten zaizkio —osasu-profesional batek egindako lesioen parte baten bidez— genero-indarkeriako delitu izan daitezkeen ekintzak.

Genero-indarkeriaren ondoriozko salaketa ez da legezko erabateko eginbeharra edozein testuinguru edo inguruabarretan. Indarkeriaren biktima den emakumeak ez badu salatze baimenik ematen, arreta ematen dion profesionalak baloratu egin behar ditu ez salatzearen berehalako arriskuak, eta zuhurtziaz jokatu beharko du. Izan ere, eginbehar morala eta legezkoa du biktimari laguntzeko, tratu txarrari aurrea hartzeko (haren forma guztietan) eta emakumearen interes handiena lortzen saiatzeko, haren borondatea errespetatuz.

Iturria: Lanketa propioa.

Salerosketaren biktima

Edozein pertsona fisiko, haren gainean zantzuak daudenean lan edo zerbitzu behartuak inposatu dizkiotela; edo esklabotza edo esklabotzaren antzeko jardunbideak, morrontza edo eskaletza; sexu-esplotazioa, pornografia barne; delitu-jarduerak egiteko esplotazioa; haren gorputz-organoak erauzte eta behartuta ezkontzea. Pertsona fisiko oro salerosketaren biktimatzat hartuko da arestian deskribatutako jokabideetako baten xede izan denaren zantzuak daudenean, esplotazioa gauzatu ez bada ere eta kontuan hartu gabe ustezko biktimaren aldetik salaketarik dagoen.

Iturria: Lanketa propioa.

Sexu-abusua

Sexu-abusua portaera hitzezkoa, ez-hitzezkoa edo fisikoa da, konnotazio sexualak dituen pertsona batekiko edo talde batekiko, boterearen eta konfiantzaren abusuaren oinarritzen dena. Nahitakoa edo nahi gabekoa izan daiteke. Sexu-abusuak berekin dakar baimendu gabeko jarduera sexual bat, edota baimenik ezin eman deneko bat (neska adingabeen kasuan).

Iturria: Emakunde, "Guía para la prevención de acoso y abuso sexual a mujeres en el deporte. Pautas para un protocolo".

http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_guias2/es_emakunde/adjuntos/29.guia.deporte.pdf

Sexu-erasoa

Pertsona baten aurkako indarkeria fisiko eta sexualeko ekintza bat da, inguruabar hertsagarrietan. Ekintza horrek kalte egiten dio pertsona haren segurtasun pertsonalari eta autonomia sexualari. Horren baitan sar daitezke penetrazioak ez dakarten ekintzak, eta biktimak eta erasotzaileak edozein generotakoak izan daitezke.

Iturria: NBE Emakumeak-etik egokitua. Nazio Batuen Erakundea Genero Berdintasunerako eta Emakumeen Ahaldunderako:

<http://www.endvawnow.org/es/articles/453-definicion-de-agresion-sexual-y-otros-elementos.html?next=457>

Sexu-indarkeria

Baimendu gabeko edozein egintza sexual edo izaera sexualeko egintza bat lortze saioa, beste pertsona batenganakoa horren baimen askerik gabe, edozein dela ere eragilearen eta biktimaren arteko harremana, edozein ingurunetan, barne direla, besteak beste, etxea (ezkontza barruko bortxaketa) eta lanlekua.

Iturria: Hemendik egokitua: EIGE (European Institute for Gender Equality).

Sexu-jazarpena

Nahi ez duen pertsona batekin hitzez edo fisikoki edozein jokabide sexual izatea, horren helburua izanik pertsona horren duintasunari erasotzea edo kikiltzea; bereziki, beldurtuta, irainduta, umiliatuta edo laidotuta sentiarazteko giroan.

Iturria: 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoa.

<https://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2005/03/0500982a.pdf>

Z

Ziberesestea

Eseste hau egiten da posta elektronikoko bidez, testu-mezu bidez (edo linean) edo Internet bidez, iruzkin iraingarriak argitaratuta, edota biktimaren argazki edo bideo intimoak partekatuta, Internet bidez edo sakeleko telefonoaren bidez.

Esesteak berekin dakar behin eta berriz eragindako ekintzak egotea, bereizita kalterik gabeko ekintzak edo ekintza kaltegarriak izan daitezkeenak. Baina, horiek konbinatuz gero, biktimaren segurtasun-sentsazioa ahultzen dute edota larritasuna, beldurra edo alarma sorrarazten dute.

Iturria: Txosten honetatik egokitua: La ciberviolencia contra mujeres y niñas (European Institute for Gender Equality, 2017): https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0417543esn_pdfweb_20171026164000.pdf

Ziberindarkeria edo sareen bidezko indarkeria

Genero indarkeria, komunikazio elektronikoaren eta Internet bidez eragiten dena. Emakume eta nesken aurkako ziberindarkeriak hainbat forma har ditzake; besteak beste: baimendu gabeko pornografia (edo “mendeku pornografikoa”), genero-arrazoen ondoriozko irainak eta jazarpena, “prostituta izatea aurpegiatzea”, “doxing” delakoa (norbaiten datu pribatuak biltzea eta Interneten zabaltzea) eta bitarteko elektronikoen bidez gizakiak salerostea.

Iturria: Txosten honetatik egokitua: La ciberviolencia contra mujeres y niñas (European Institute for Gender Equality, 2017): https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0417543esn_pdfweb_20171026164000.pdf

Ziberjazarpena

Ziberjazarpenak forma ugari har ditzake. Horien artean, hauek nabarmentzen dira: nahi ez diren posta elektronikoko mezuak edo testukoak (edo linean), sexualki esplizituak, bidaltzea; sare sozialetan edo txateko guneetan intsinuazio desagokiak edo iraingarriak egitea; indarkeria fisiko edo sexualeko mehatxuak, posta elektroniko bidez edo testu-mezuen bidez (edo linean) egindakoak; gorrotorako akuilatzea, hori ulertuta hizkuntza laidogarria, iraingarria, mehatxuzkoa edo erasokoa erabiltzea pertsona baten aurka, haren identitatearen (generoa) eta bestelako ezaugarrien (orientazio sexuala edo ezgaitasuna) arrazoiengatik.

Iturria: Txosten honetatik egokitua: La ciberviolencia contra mujeres y niñas (European Institute for Gender Equality, 2017): https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0417543esn_pdfweb_20171026164000.pdf

8. Kapitulua ERANSKINAK

